

26 988 (R1645)**Voornemen tot opzegging van het Verdrag betreffende de wekelijkse rusttijd in de handel en op kantoren (Verdrag nr. 106, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar 40ste zitting); Genève, 26 juni 1957 (Trb. 1964, 61)****A****ADVIES RAAD VAN STATE VAN HET KONINKRIJK EN NADER RAPPORT**

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Raad van State van het Koninkrijk d.d. 16 december 1999 en het nader rapport d.d. 12 januari 2000, aangeboden aan de Koningin door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mede namens de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken. Het advies van de Raad van State van het Koninkrijk is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 2 december 1999, no.99.005725, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mede namens de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, bij de Raad van State van het Koninkrijk ter overweging aanhangig gemaakt het voornemen tot opzegging van het Verdrag betreffende de wekelijkse rusttijd in de handel en op kantoren (Verdrag nr.106, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar 40ste zitting); Genève, 26 juni 1957 (Trb.1964, 61), met toelichtende nota.

Voorgesteld wordt om een verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie op te zeggen voor Nederland en Aruba, maar niet voor de Nederlandse Antillen. Het verdrag waarborgt een wekelijkse rusttijd voor werknemers in de handel en op kantoor. Door de flexibilisering en de verkorting van de arbeidsduur in Nederland is het verdrag naar de mening van de regering verouderd. Ook Aruba onderzoekt de mogelijkheden om de arbeid te flexibiliseren. De opzegging moet uiterlijk 3 maart 2000 plaatsvinden, anders geldt het verdrag opnieuw voor tien jaar.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 2 december 1999, nr. 99.005725, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State van het Koninkrijk zijn advies inzake het voornemen tot opzegging van bovenvermeld verdrag rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 16 december 1999, nr. W12.99.0593/IV/K, bied ik U hierbij aan.

1. Onderbouwing voor wat betreft Nederland. De Raad van State heeft bij enkele eerdere gelegenheden gesteld dat verdragen die een belangrijke waarborgfunctie op het terrein van de sociale zekerheid hebben, door Nederland dienen te worden nageleefd en slechts onder bijzondere omstandigheden mogen worden opgezegd.¹ Voor een normatief, arbeidsrechtelijk verdrag als het onderhavige geldt hetzelfde. Deze benadering is ook de achterliggende gedachte van de brief die de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in 1995 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gestuurd.² Daarin is uiteengezet hoe de regering wil omgaan met oudere verdragen op sociaal terrein waar Nederland partij bij is,

¹ Goedkeuring van de opzegging van deel VI van de op 16 april 1964 te Straatsburg tot stand gekomen Europese Code inzake sociale zekerheid, kamerstukken II 1997/98, 25 524, A, punt 1. Opzegging van het Verdrag betreffende het instellen van een internationaal stelsel van behoud van aanspraken en verkregen rechten, voortvloeiende uit de ouderdoms-, en invaliditeits- en de weduwen- en wezenverzekering, 1935 (Verdrag nr.48 van de Internationale Arbeidsorganisatie), kamerstukken II 1998/99, 26 600, A, punt 1.
² Kamerstukken II 1994/95, 23 900 XV, nr. 44, blz. 4–5.

indien deze verdragen niet goed aansluiten bij herijkte beleidsdoelstellingen. De regering gaf onder meer aan dat zulke verdragen niet vanuit een zuiver nationaal belang moeten worden gezien. Andere landen kunnen baat hebben bij verdragen die voor Nederland niet meer actueel zijn. Het opzeggen van dergelijke verdragen heeft dan ook internationaal een signaalfunctie, zo stelde de regering.

De brief uit 1995 komt in de toelichtende nota wel ter sprake, maar het aspect van de internationale signaalfunctie wordt niet besproken. Er wordt alleen aandacht besteed aan de situatie in de lidstaten van de Europese Unie. Voorts is van belang dat het verdrag enkele waarborgen bevat die internationaal en voor Nederland van belang kunnen zijn. De wekelijkse rusttijd die in het verdrag wordt gegarandeerd moet, indien enigszins mogelijk, samenvallen met de dag van de week die volgens de tradities of de gebruiken van het betrokken land of de betrokken streek als rustdag is erkend; de tradities en gebruiken van religieuze minderheden moeten zoveel mogelijk worden gerespecteerd (artikel 6, derde en vierde lid). Het verdrag strekt er dus niet alleen toe om de gezondheid van werknemers te bewaken, maar ook om de uitoefening van hun godsdienstvrijheid te beschermen.

De Raad van State van het Koninkrijk beveelt aan, in de toelichting nader aandacht te besteden aan het internationale aspect (en daarbij te vermelden hoeveel landen partij zijn), alsmede aan de dubbele waarborgfunctie die het verdrag heeft. Beide elementen moeten worden afgewogen tegen de voordelen die verbonden zijn aan de opzegging.

1. De toelichtende nota is op dit punt met een aantal passages uitgebreid;

2. Het begrip «opzegging».

Formeel is overigens geen sprake van opzegging van het verdrag. Het Koninkrijk blijft immers partij, zij het dat de gelding van het verdrag binnen het Koninkrijk zal worden beperkt tot de Nederlandse Antillen. Het is juist om in de toelichtende nota de term «opzegging» niet te gebruiken. In plaats daarvan kan worden gesproken over beëindiging van de gelding voor Nederland en de medegelding voor Aruba.

2. Aan de kanttekeningen van de Raad ten aanzien van het gebruik van het begrip «opzegging» is geen gevolg gegeven. Het verdragenrecht kent weliswaar het algemene begrip van de beëindiging van de gelding van verdragen, maar het begrip opzegging is het specifieke begrip dat hier kan worden gebezigd. Bovendien is in eerdere gevallen, ook tegenover de Internationale Arbeidsorganisatie, altijd de term opzegging gebruikt. Voor de Koninkrijksdelen Nederland en Aruba wordt het verdrag dus opgezegd, terwijl het Koninkrijksdeel Nederlandse Antillen aan het verdrag gebonden blijft.

De Raad van State van het Koninkrijk geeft U in overweging goed te vinden dat bedoelde beëindiging van de gelding van het Verdrag wordt overgelegd aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan de Staten van de Nederlandse Antillen en aan die van Aruba, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

*De Vice-President van de Raad van State van het Koninkrijk,
H. D. Tjeenk Willink*

Ik moge U, mede namens de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, verzoeken de Minister van Buitenlandse Zaken te machtigen het voornemen tot opzegging van het verdrag vergezeld van de gewijzigde toelichtende nota ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen aan de Eerste en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal en tevens over te leggen aan de Staten van Aruba en de Nederlandse Antillen.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
K. G. de Vries